

Sonja Hukantaival

Arkeologipäivien tulevaisuus

Suomen arkeologisen seuran hallitus on pannut merkille, että osallistumisinto perinteisille, syksyisin järjestettävälle Arkeologipäiville on muutaman vuoden ajan hiipunut. Syytä tähän ei ole tiedossa, mutta arveluita on esitetty. Yksi mahdollinen syy voisi olla, että erilaisia seminaareja, konferensseja ja workshopeja järjestetään sekä kotimaassa että kauempana paljon. Tämä on sinänsä positiivinen asia, mutta se tarkoittaa myös sitä, että joudumme priorisoimaan ajankäyttöämme. Tällaisessa tilanteessa tilaisuus, jonka esitelmät julkaistaan kansainvälisinä vertaisarvioituina artikkeleina, vie helposti pidemmän korren. Kaikkialle ei voi vetä ja toisista tapaamisista yksinkertaisesti saa enemmän pisteitä ansioluetteloon sekä omalle yliopistolle kolikoita kirstunpohjalle.

Seura pitää kuitenkin ensiarvoisen tärkeänä sitä, että Suomen arkeologit tapaavat ja keskustelevat juuri meille oleellisista kysymyksistä, kansainvälisen yhteistyön lisäksi. Voisiko olla niin, että kokoontuminen Powerpoint-esityksiä katsomaan ei jaksa kiinnostaa saati innosta keskustelemaan? Seuran hallitus onkin ruvennut tunnustelemaan Arkeologipäivien konseptin päivittämistä. Aihe on tarkoitus ottaa esille tämän vuoden Arkeologipäivillä Lammilla 10.–11.11., jotka ovat lehden ilmestyessä jo menneet. Tarkoitus on heittää palloa meille kaikille: mitä me tahdomme Arkeologipäivien olevan? Itse en valitettavasti pääse osallistumaan tähän tilaisuuteen, sillä oma väitöspäiväni on seuraavana päivänä. Siksi ajattelin heittää ilmoille muutaman näkökulman asiaan tässä yhteydessä. Ehkä joukossa olisi siemen jollekin käyttökelpoiselle?

Kirjoitin tunnettuun hakukoneeseen (eli googlasin) hakusanat *new concept to conference* ja törmäsin ilmiöön, jota kutsutaan nimellä *unconference*. Tämä Piilaaksossa syntynyt tapaamis-
muoto on osallistujalähtöinen, siinä ei ole valmista ohjelmaa. Osallistujat kirjoittavat ylös aiheita, joista haluavat keskustella ja muodostavat sitten spontaanisti pienryhmiä jonkin aihepiiriin ympärille. Ajatus on lähtenyt siitä huomiosta, että usein parhaat keskustelut käydään tilaisuuksien käytävillä ja kahvipöydissä. Tällaista voisi mielestäni kokeilla. Sen ei tarvitsisi olla heti koko tapahtuman laajuinen juttu, vaan kokeilumielinen tunti tai pari. Samalla keskustelijat voisivat nauttia kahvia ja pullaa, jotta tunnelma olisi mukavan rento.

Ehkä vielä toistaiseksi hiukan liian uskalias toiveeni olisi ns. bohmilaisen dialogin rantautuminen suomalaiseen arkeologiaan. Tässä fyysikko David Bohmin esittelemässä keskustelutyylissä ryhmän on tarkoitus jakaa näkökulmia avoimen hyväksyvässä ilmapiirissä. Keskustelun tavoitteena on synnyttää jotain uutta, sen sijaan, että jokainen keskustelija vain pitäisi kiinni omista mielipiteistään kieltäytyen kuuntelemasta muiden näkökulmia asiaan. Bohmilainen keskustelu ei ole väittely, eikä sillä ole muuta tavoitetta kuin yhteisymmärryksen saavuttaminen (mikä ei suinkaan välttämättä tarkoita samanmielisyyttä). Tarkoituksena on myös kiinnittää huomiota siihen, miten sanottu ja kuultu asia eroavat toisistaan. Jälkimmäinenhän on monen riidan ja väärinymmärryksen pohjalla. Tämänäyttelistä vapaata, innostavaa keskustelua käydään toki silloin tällöin kahvipöydissä, mutta sen entistä laajempi esiintyminen olisi ilahduttavaa.

In a dialogue, however, nobody is trying to win. Everybody wins if anybody wins. There is a different sort of spirit to it. In a dialogue, there is no attempt to gain points, or to make your particular view prevail. Rather, whenever any mistake is discovered on the part of anybody, everybody gains. It's a situation called win-win, in which we are not playing a game against each other but with each other. In a dialogue, everybody wins. (Bohm, D. 1996. On Dialogue. Routledge, New York: 7.)